

Jaktfakta 2016

-nytt og nyttig om jakt i Norge

Dette notatet er en sammenstilling av jaktinformasjon som i all hovedsakelighet baserer seg på den statistikk Statistisk Sentralbyrå årlig fører over landets jegere og jaktaktiviteten.

I tillegg er blant annet Jegerregisteret i Brønnøysund en kilde til informasjon.

For mer info se www.njff.no

Jakt- og jegerorganisering i Norge

- Jaktretten tilligger grunneierretten. Alle som skal jakte må innhente tillatelse hos grunneier på forhånd.
- Alle som skal bedrive jakte eller fangst må bestå jegerprøven. Sturviltjegere må i tillegg dokumentere sine skyteferdigheter ved minimum 30 treningsskudd og en bestått sturviltprøve, der fem av fem skudd skal treffe innenfor et gitt område på 30 cm i diameter på en villreinfigur på 100 meter. Alternativt kan man dokumentere sin skyteferdighet gjennom å avlegge bjørnejegerprøven eller bestå NJFFs sølvmerkekrav på løpende elg.
- Ansvarlig for utdanning av jegerprøveinstruktører er NaCL AS, <http://nacl.no/> tlf 95 40 10 55
- Jegerregisteret ligger hos Brønnøysundregistrene, se <http://www.brreg.no/jeger/>, tlf 75 00 79 99
- Jaktstatistikker ligger hos Statistisk Sentralbyrå, se <http://www.ssb.no/emner/10/04/10/>

Aldersgrenser for jakt

- Man må være 16 år for å gå på småviltjakt, og 18 år for å gå på sturviltjakt. Som opplæringsjeger kan man være med på småviltjakt fra det året man fyller 14 år og fram til fylte 16 år, og på sturviltjakt fra det året man fyller 16 år og til man fyller 18 år.

Jegerprøven

- Alle som skal jakte i Norge må ha bestått jegerprøven. Det ligger et obligatorisk 30 timers kurs i bunn, og så skal man besvare minst 40 av 50 spørsmål riktig for å få bestått. Tre av kurskveldene kan tas som selvstudium over nettet. Les mer på <http://www.njff.no/jakt/Sider/Velkommen-til-jegerprøven.aspx>
- I løpet av jaktåret 2014/2015 bestod 13 573 personer jegerprøven. Det er en oppgang på 1.000 personer eller ca 8 % fra året før. 23,3 prosent av dem som bestod prøven var kvinner. Ca halvparten av de som besto jegerprøven dette jaktåret, betalte jegeravgift.

Jegeravgiften

- Alle som skal jakte i Norge må først betale en statlig jegeravgift. For å få løst jegeravgiften må man ha bestått jegerprøven. Jegeravgiften for inneværende jaktår er kr 316,-. Dersom du også skal jakte sturvilt, må du betale et tillegg på kr 84,-, det vil si totalt kr 400,-.

Statistikk jegere

- Jaktåret går fra 01.04./31.03, og derfor betegnes jaktåret som for eksempel 2015/2016.
- I alt var det 139 000 jegere som jaktet i løpet av jaktåret 2015/2016. Det er en nedgang på 2,9 % fra året før, noe som i hovedsak skyldes nedgang i rypebestanden i Sør-Norge og stenging av jakta i en del områder.
- Til sammen deltok 80 000 personer på småviltjakt i jaktåret 2015/2016. Det er en nedgang på 9 prosent fra jaktåret før.
- I alt 94 100 jegere jaktet hjortevilt i 2015/2016. Totalt 46 400 jegere jaktet hjort sist jaktår, mens 61 600 jaktet elg. Videre var det 41 500 som jaktet rådyr, og av dem felte 14 700 ett eller flere dyr. Totalt 11 100 jegere jaktet villrein.
- På landsbasis har 6 prosent av mennene jaktet dette jaktåret. Engerdal i Hedmark og Lierne i Nord-Trøndelag er fortsatt de kommunene som har flest mannlige jegere over 16 år, relativt sett. Her jaktet henholdsvis 40 og 45 prosent av den mannlige befolkningen i 2015/2016. I de største byene er det derimot relativt få jegere. I Oslo jaktet 3 prosent av de mannlige innbyggerne, mens i Bergen jaktet 2 prosent av mennene. Unntaket er Trondheim, hvor tilsvarende andel var 5 prosent.

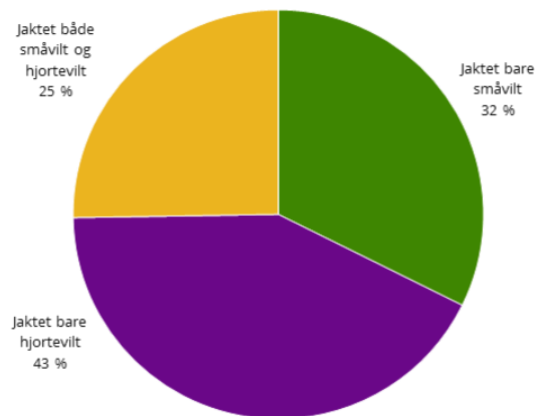

Fordeling av jegerne

Det er naturlig å se på de ulike jegergruppene ut fra hva de jakter på. Litt mer enn en tredjedel jakter hjortevilt (42 %), en tredjedel jakter småvilt (32 %), og litt mindre enn en tredjedel jakter begge deler (25 %).

Figur 3. Andel jegere som jaktet småvilt og/eller hjortevilt. 2015/2016

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Kvinner på jakt

Tidligere var kvinnene nesten fraværende på jakt, og det er først de senere årene at de har gjort seg mer gjeldende. Om lag 400 kvinner jaktet i løpet av jaktåret 1971/1972. Siden har antallet økt, og i jaktåret 2015/2016 utgjorde kvinnene 6,5 prosent av dem som jaktet mot 5,7 prosent for fem år siden.

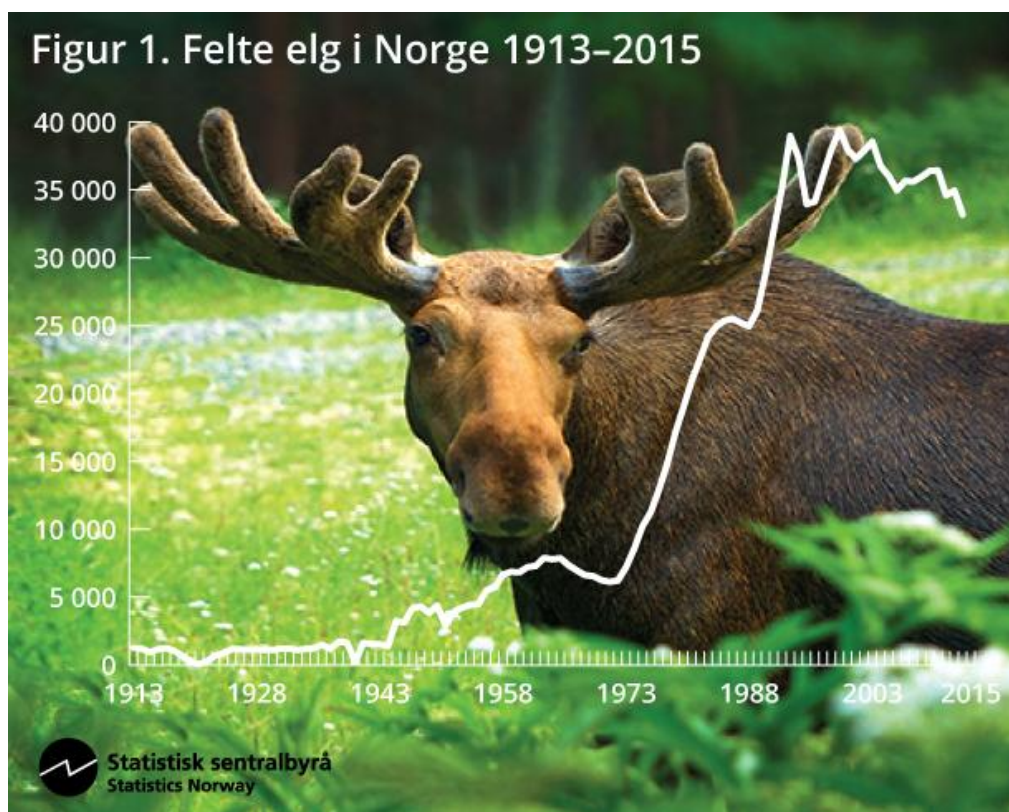
Hver fjerde person (24,3 %) som tar jegerprøven er kvinne.

Elgjakt

- I alt ble det felt 31 100 elg i løpet av jaktåret 2015/2016. Det er 2 000 færre enn foregående jaktår.
- Fellingstallet gikk mest ned i Hedmark, som allikevel er det største elgfylket målt ved både fellingstillatelser og antall felte dyr. Totalt ble det felt i underkant av 5 400 dyr i Hedmark, mot 6 200 året før. Det tilsvarer en nedgang på 12 prosent.
- Etter Hedmark hadde Nord-Trøndelag og Nordland de høyeste fellingstallene med henholdsvis 5 500 og 3 600 felte dyr. Det innebærer en oppgang på 112 felte dyr i Nord-Trøndelag, men en nedgang på 55 felte dyr i Nordland.
- Som året før ble det felt flest elg i Steinkjer kommune i Nord-Trøndelag, med 861 felte elg. Steinkjer lå godt foran Trysil i Hedmark, der det ble skutt 669 dyr.
- I jaktåret 2014/2015 var det 61 200 personer som jaktet elg, og 45 400 som jaktet hjort.

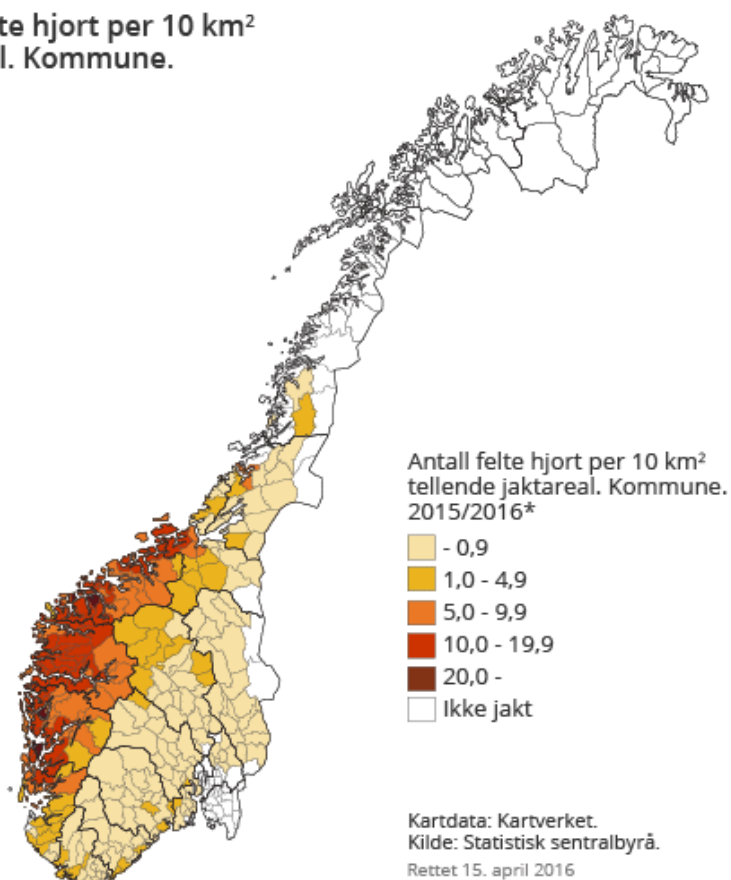

Hjortejakt

- Det ble felt 33 800 hjort i løpet av jaktåret 2015/2016. Det er en nedgang på 1 400 dyr fra jaktåret før. På landsbasis felles det fortsatt flere hjort enn elg, men det er flere jegere som jakter elg enn hjort.
- Den totale fellingskvoten var på 54 100 hjort, og fellingsprosenten ble dermed 62 prosent. Antall fellingstillatelser gikk ned med om lag 400 dyr fra jaktåret 2014/2015.
- Nedgangen skyldes hovedsakelig lavere utbytte i Sogn og Fjordane. I alt ble det felt 9 700 dyr av en kvote på 15 200 i dette fylket. Sammenlignet med året før var det en nedgang på 664 dyr. I de to andre store hjortefylkene, Møre og Romsdal og Hordaland, ble det skutt henholdsvis 9 100 og 6 700 dyr. Blant disse to fylkene var nedgangen størst i Hordaland med 606 dyr. I Møre og Romsdal ble det felt 202 færre enn foregående jaktår.
- Hitra er den kommunen hvor det ble felt flest hjort i 2015/2016. I alt ble 949 dyr felt i denne trønderske øykommunen. Deretter fulgte Kvinnherad i Hordaland med 867 dyr.
- Til sammen jaktet 45 400 personer hjort i jaktåret 2014/2015. Det tilsvarer en økning på 1 200 personer fra jaktåret før.

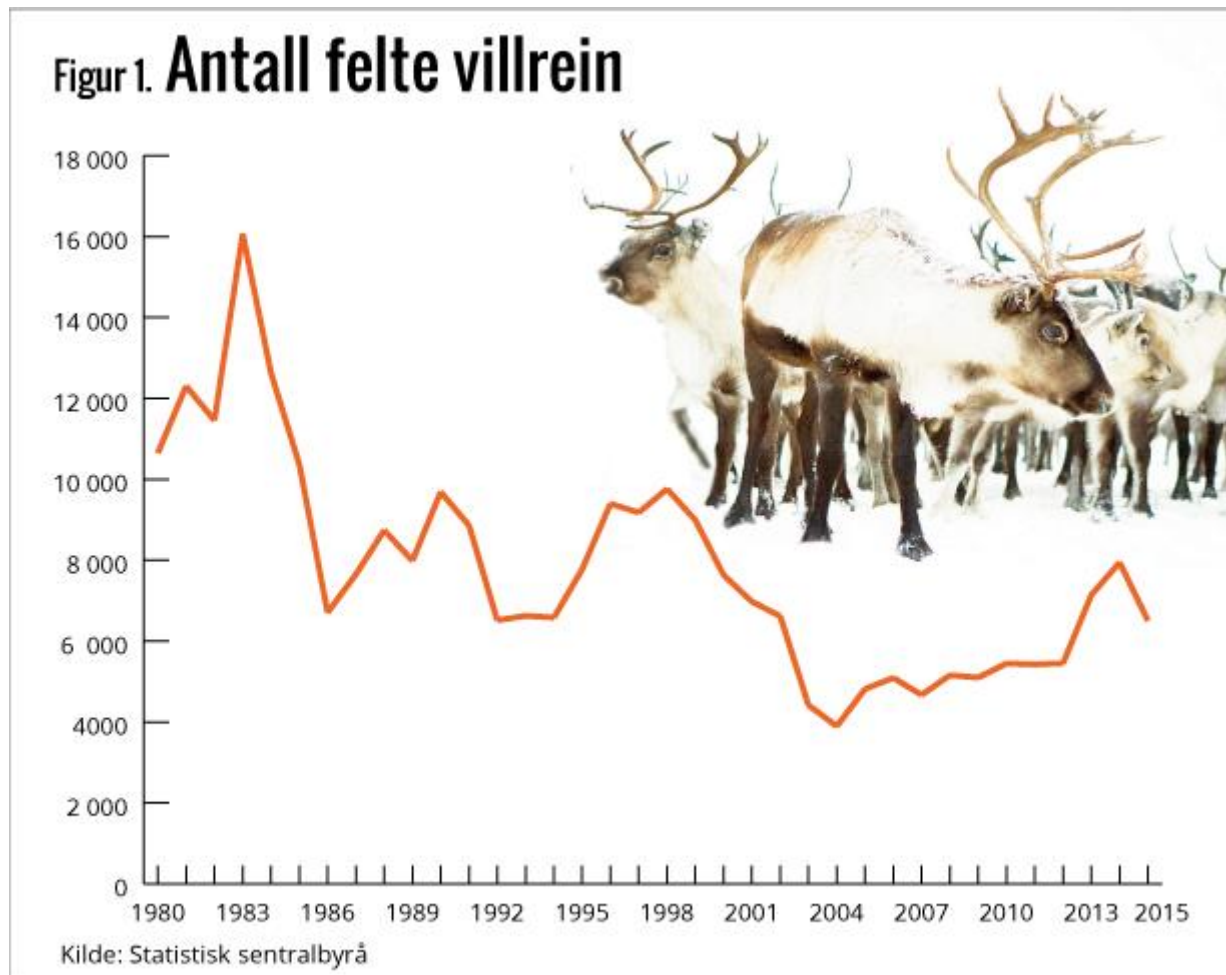
Figur 2. Antall felte hjort per 10 km² tellende jaktareal. Kommune. 2015/2016*

Villreinjakt

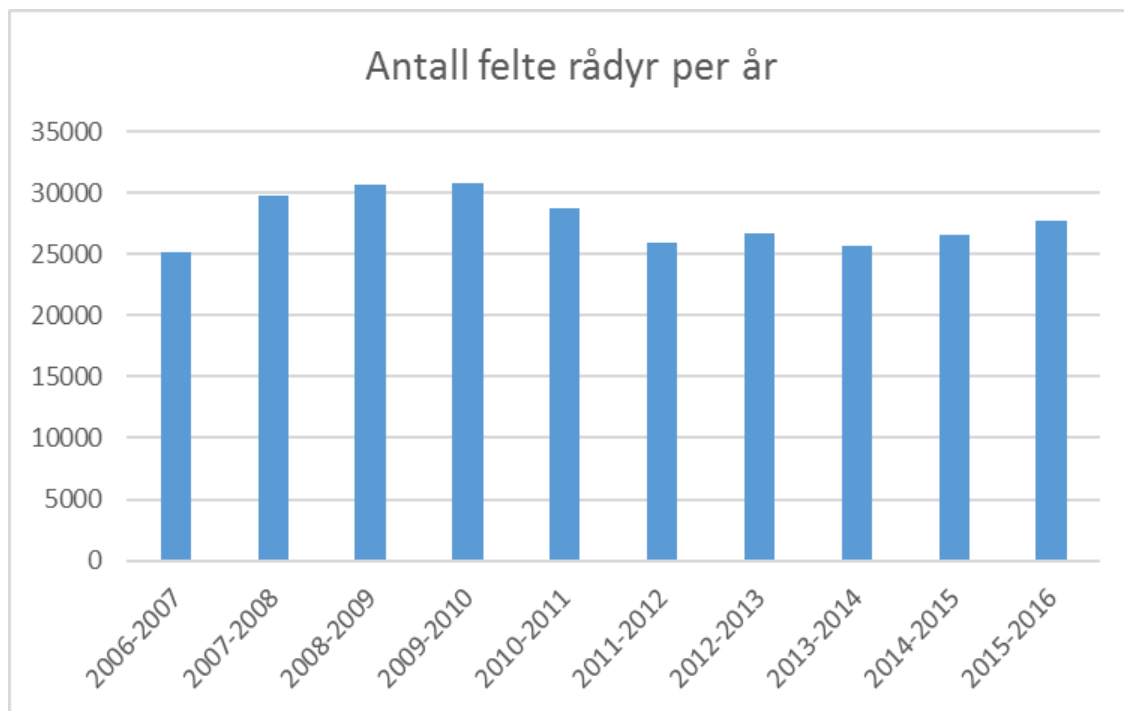
- Det ble felt drøyt 6 500 villrein høsten 2015. Dette er en nedgang på vel 1 400 rein fra året før.
- Hardangervidda er landets største villreinområde. Her er fellingskvoten redusert fra om lag 9 000 villrein i 2014 til 8 000 i 2015. Høsten 2015 ble det skutt om lag 1 700 rein, noe som er en nedgang på vel 900 fra forrige jaktår. Fellingsprosenten på Hardangervidda endte på 21.
- Snøhetta var også i 2015 det villreinområdet som hadde det nest største utbyttet. I alt ble det felt 770 rein, som er en nedgang på 9 prosent fra året før. Deretter fulgte Forelhogna med 580 felte rein.

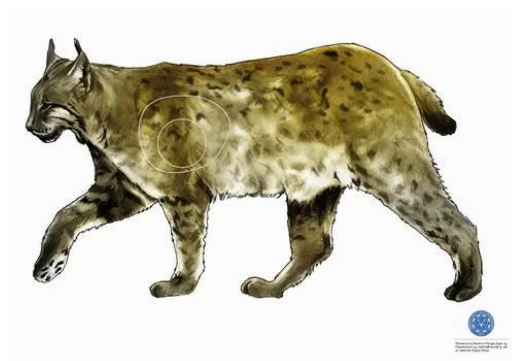
Rådyrjakt

I alt ble 27 700 rådyr felt i 2015/2016, en oppgang på 1 100 dyr. Flest rådyr ble felt i Sarpsborg med 510 dyr og i Rakkestad med 470 dyr. På Vega i Nordland ble det skutt 420 rådyr, og det gjør øykommunen til den femte største rådyrkommunen i 2015/2016.

Jakt på store rovdyr

I alt deltok 5 800 jegere under lisensfelling av jerv, bjørn eller ulv i 2015/2016. 3 000 jegere deltok under lisensfelling av jerv, 2 300 for bjørn og 3 300 for ulv. I tillegg var det 2 800 jegere som jaktet gaupe under den årlige kvotejakta.

Rypejakt

Totalt felte jegerne 175 000 ryper – 21 prosent færre enn i forrige jaktår.

I alt ble det skutt 111 000 liryper og 64 000 fjellryper. Det utgjør en nedgang på henholdsvis 20 og 23 prosent fra jaktåret 2014/2015.

Store variasjoner

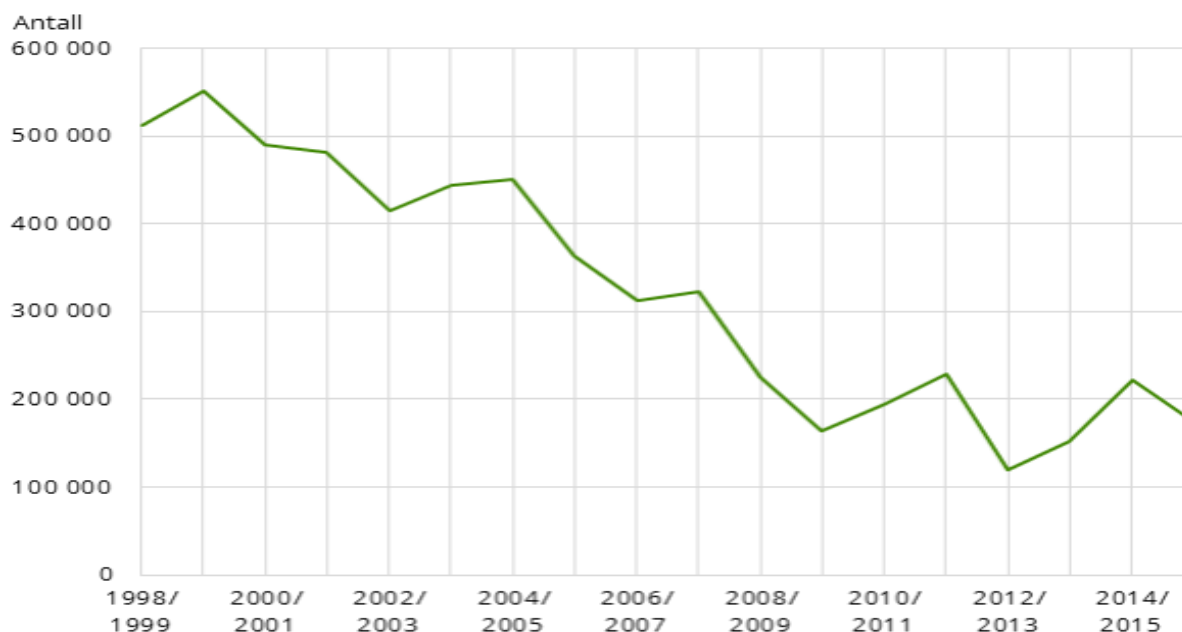
I de fylkene hvor det tidligere har blitt felt ryper av et visst omfang, var nedgangen størst i Hedmark, Oppland, Sør-Trøndelag og Nordland. I disse fylkene var rypa enkelte steder fredet. Det var også innført begrensning av antall jegere og hvor mye som kunne felles per dag

I Finnmark ble til sammen 51 000 ryper felt, og det representerer en økning på 74 prosent.

I løpet av to jaktår har utbyttet fra rypejakta blitt mer enn doblet i vårt nordligste fylke.

I Troms felte jegerne til sammen 46 000 ryper, en økning på 22 prosent fra 2014/2015, som også var et bra år i dette fylket.

Figur 1. Antall felte ryper

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Antall felt vilt gir en antydning om rypebestandenes størrelse, men en skal vokte seg for å dra en direkte parallell mellom fellingstallene og bestandsutviklingen. For eksempel vil begrensninger i antall jegere og/eller begrensninger i antall ryper en kan ta ut i form av kvoter, selvsagt gi utslag i færre felte ryper i fellingsstatistikken også. Den nedgangen i felte ryper som vi ser i statistikken over er et resultat av flere faktorer, der også en del er menneskestyrt og ønsket.

Jakt på annet småvilt

Utbyttet av orrfugl og storfugl gikk ned med henholdsvis 35 og 50 og prosent fra 2014/2015 til 2015/2016. Det var nedgang i alle fylker for begge arter med unntak av Troms, hvor utbyttet av orrfugl gikk opp. Til sammen ble 4 600 storfugl og 13 200 orrfugl skutt. I Hedmark ble 950 storfugl og 1 050 orrfugl felt, en tilbakegang på henholdsvis 62 og 65 prosent.

Om lag 6 500 ærfugl ble felt i 2015/2016, og det er en nedgang på 41 prosent fra 2014/2015. Blant de jaktbare andefuglene er stokkand den arten det felles mest av. I 2015/2016 ble det skutt 13 500 stokkender, som er 1 700 færre enn jaktåret før.

Etter rype er ringdue den småviltarten det skytes mest av, og sist jaktår ble det felt 39 000 ringduer. I hvert av fylkene Østfold og Akershus ble om lag 8 000 ringduer felt.

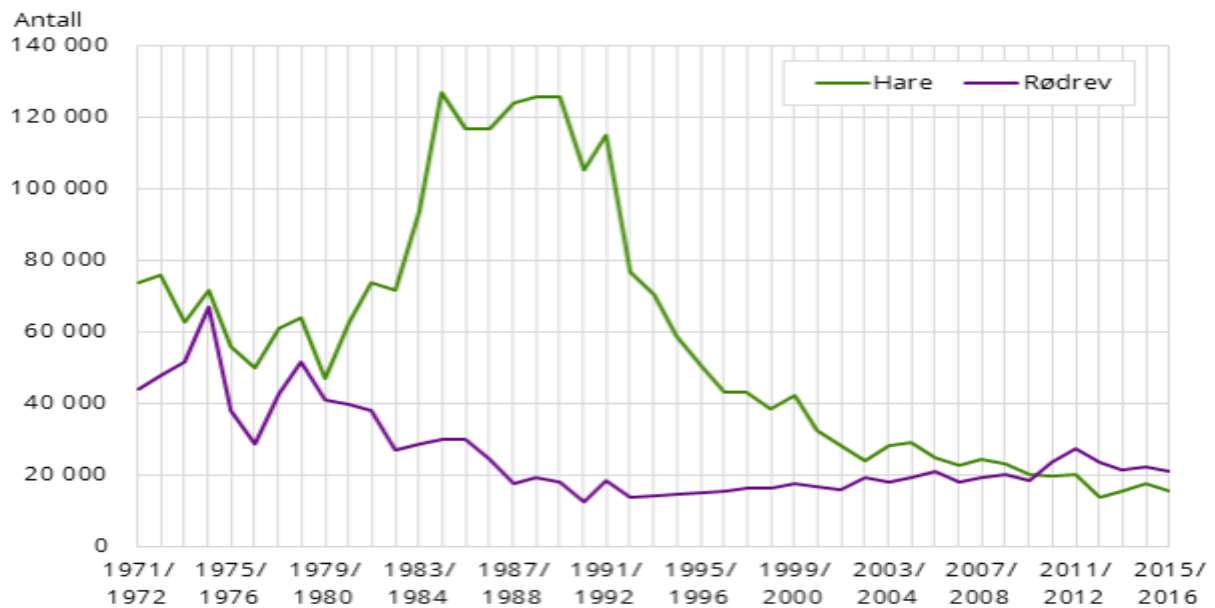
Til sammen 19 000 grågjess ble felt i 2015/2016. Trøndelag er viktigste gåsejaktområdet, og i hver av kommunene Levanger og Ørland felt om lag 1 800. Det samme gjelder for kortnebbgåsa, hvorav 600 ble felt i Steinkjer og 1 500 i Levanger.

Antall felte rådyr og utvalgte småviltarter

	Antall	Prosent	
	2015-2016	2014-2015 - 2015-2016	2010-2011 - 2015-2016
Lirype	111 450	-20,4	-12,8
Fjellrype	63 500	-23,0	-5,0
Storfugl	4 600	-49,9	-67,2
Orrfugl	13 150	-34,6	-58,2
Ringdue	39 460	-1,3	-24,9
Stokkand	13 470	-11,4	-8,7
Hare	15 560	-11,4	-21,8
Rødrev	21 280	-5,2	5,5
Rådyr	27 700	4,2	-3,8

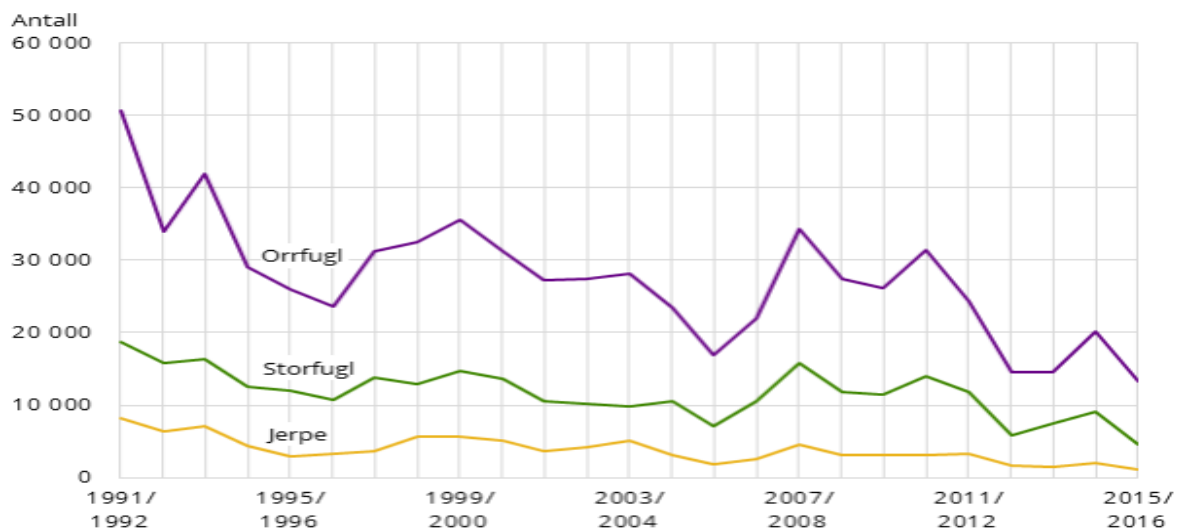
Figur 3. Antall felte hare og rødrev¹

¹ For jaktårene 1971/1972-2000/2001 er antallet beregnet.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figur 4. Antall felte skogsfugl¹

¹ For jaktårene 1971/1972-2000/2001 er antallet beregnet.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Jaktstart/jakttider

Jakttidene revideres hvert 5. år. Dagens jakttider gjelder fram til 01.04. 2017.

Forskrift om jakt- og fangsttider ligger [her](#)

Det er en del geografiske variasjoner, men grovt kan vi allikevel si at jakthøsten ser slik ut med tanke på jakttidsstart:

- 10. august – bukkejakt (rådyr), gåsejakt
- 20. august – reinsjakt
- 21. august – jakt på duer og gressender
- 1. september hjortejakt
- 10. september småviltjakt (rype, skogsfugl mm)
- 25. september – ordinær rådyrjakt med hund
- 25. september eller 5. oktober – elgjakt (10. september i Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal, 1. september i Kautokeino og Karasjok)

NB! Det er mange lokale variasjoner – rettighetshaver definerer jakttiden innenfor jakttiden som er satt av Miljødirektoratet.

Noen historiske tall

Jakta og viltforvaltningen i Norge har gjennomgått en stor endring i løpet av de siste tiårene, noe som gir seg utslag på statistikkene over felt vilt.

Elgjakt: Midt på 50-tallet felte vi rundt 5.000 elg pr år, i 2015/16 felte vi 31 100 elg

Hjortejakt: I 1970 felte vi ca 3.000 hjort, i 2015/216 felte vi 33 800 hjort

Villrein: I 1960 felte vi snaut 2.000 villrein, i 2015/16 felte vi 6 500 dyr

Harejakt: Mens det i 1991 ble felt 115.000 harer, ble det i 2015/16 felt 15 560 harer

Jegerne og rapportering

Alle jegere må rapportere årlig fangst av småvilt til Statistisk Sentralbyrå. Dette kan gjøres enkelt og elektronisk.

Felt elg, hjort og rådyr rapporteres via jaktlagene til kommunene som ansvarlig viltmyndighet lokalt. Slik sikrer vi en god statistikk som grunnlag for en kunnskapsbasert jaktforvaltning.

Her finner du jakttilbudene!

På friluftsportalen www.inatur.no finner du tilbud om jakt og hytter fra hele landet. Praktisk talt alle tilbud på statsgrunn ligger tilgjengelig her, samt en god del private terreng med jaktmuligheter.

Inatur er et selskap startet i samarbeid mellom NJFF, Statskog og Norges Fjellstyresamband, hvis formål er å fremme jakt, fiske og friluftsliv til alle. Senere har også Norske Lakseelver, Scanatura og Norges Skogeierforbund gått inn som eiere.

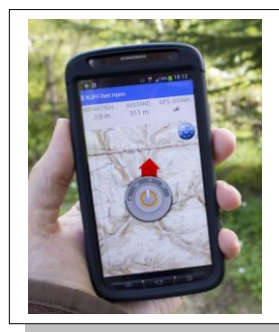
Moderne tider!

NJFF har utviklet en egen app til smarttelefoner. På denne finner du jakttidene, informasjon om jaktbare arter, oversikt over gevirdommere og gjeldende norgesrekorder, oversikt over NJFFs skytebaner, jakttips om puss av gevær og valg av ammunisjon og mye mer relevant info til jegeren. Det er også laget en egen lokkeapp der du finner lyder til lokking av rev, rådyr, elg, hjort, kråker, orrfugl med mer.

I tillegg er det laget en egen app som bringer deg trygt hjem fra tur – «Rett hjem-appen». Samme hvor du starter turen din vil denne appen fortelle deg avstand til startpunkt og retning, enkelt og genialt!

Appene finnes selvsagt både for iPhone og Android-telefoner, og kan lastes ned i Appstore og Playbutikk.

Bli en bedre jeger!

NJFFs 580 lokale foreninger tilbyr en rekke kurs innen jakt, og jaktrelaterte emner. Sjekk med lokalforeningen der du bor. Oversikt over alle lokalforeninger finner du på NJFFs hjemmeside www.njff.no

Vi har også samlet en oversikt over landets skytebaner der jegerne kan trene for å bli bedre: <http://www.njff.no/jakt/sider/finn-din-skytebane.aspx>

Jakt- og Fiskesenteret

På Flå i Hallingdal har NJFF etablert et nasjonalt opplæringscenter, Jakt- og Fiskesenteret. Her holdes det kontinuerlig kurs i jaktrelaterte emner som slakting, skyting, ettersøkskurs, knivsliping, brølejakt på hjort, revejakt, jegerprøvecamper, jaktopplæring og mye, mye mer.

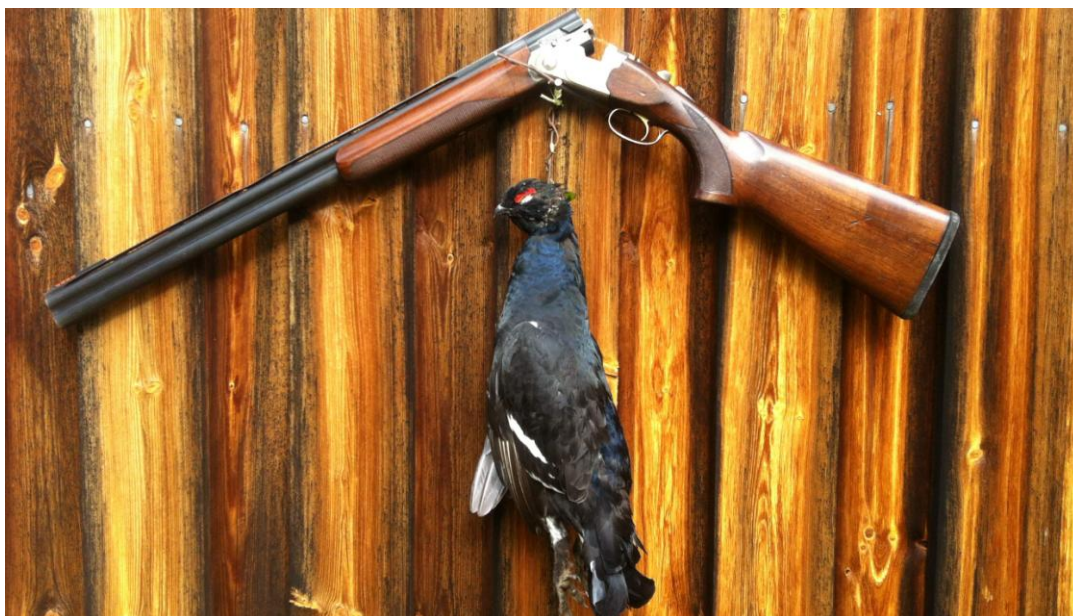
Les mer om Jakt- og Fiskesenteret her: <http://www.jaktogfiskesenteret.no/>

Jegernes egen organisasjon

Norges Jeger- og Fiskerforbund er den eneste landsdekkende organisasjonen for landets jegere og fiskere. NJFF har rundt 115.000 medlemmer i nær 580 lokale jeger- og fiskerforeninger. NJFF har ansvaret for ettersøkshundarbeidet og er ellers sterkt involvert i jaktlederopplæring, skoleringsjakt for nybegynnere, jegerprøveutdanningen, jaktfadderordninger og skytebaneaktiviteter. I hvert fylke finnes det heltidsansatte i NJFF som hjelper og veileder den som trenger hjelp til å finne fram i ”jaktjungelen”. Mer informasjon finnes på www.njff.no

Mer hjelp/info?

Trenger du mer informasjon rundt jakta kan dere slå på tråden til undertegnede: 66 79 22 14 / 90 72 24 29, eller via E-post: espen.farstad@njff.no

Vennlig hilsen Espen Farstad,
Informasjonssjef i NJFF

